

WB/

Alesund, 5. november 2009

Fiskeri- og kystdepartementet
Norges Fiskarlag

HØRING OM PRINSIPELL ENDRING AV ARBEIDSLEDIGHETSTRYGDEN FOR FISKERE

Fiskebåtrederne Forbund viser til høringsbrev fra Fiskeri- og kystdepartementet med høringsfrist 16. november, hvor departementet ønsker synspunkter til et forslag om en prinsipiell endring av ordningen med arbeidsledighetstrygden for fiskere. Departementet legger opp til en ny høringsrunde etter at mer omfattende beregninger av konsekvensene er gjennomført, og ønsker i denne omgang først og fremst en prinsipiell vurdering av spørsmålet.

Endringsforslaget er fremmet av Norges Fiskarlag og Norsk Sjømannsforbund i fellesskap. Fiskebåtrederne Forbund viser til at medlemslagene i Norges Fiskarlag ikke er forespurt i forkant av endringsforslaget. Forbundet mener det er prinsipielt uheldig at Fiskebåtrederne Forbund som selvstendig tariffpart ikke er blitt involvert i prosessen.

Forslaget fra Norges Fiskarlag og Norsk Sjømannsforbund innebærer at arbeidsledighetstrygden for fiskere skal følge samme beregningsgrunnlag for dagpengesats som i den alminnelige arbeidsledighetstrygden etter folketrygdloven.

I dagens ordning kan fiskere motta a-trygd i en rekke tilfeller der fartøyet blir satt ut av drift, samt i forbindelse med oppsigelse mv. Dagbeløpet er på 360 kroner i 6 dager per uke, for inntil 40 uker per år. A-trygden for fiskere finansieres krone for krone gjennom produktavgiften. Utbetalingene utgjorde 22,3 mill kroner i 2008, dvs at a-trygden representerte knapt 0,2 prosentpoeng av produktavgiften i 2008 (0,2% av de 2,7% produktavgiften utgjorde i 2008).

Forslaget fra Norges Fiskarlag og Norsk Sjømannsforbund innebærer at dagpengesatsen skal settes til 2,4 promille av dagpengegrunnlaget, som er arbeidsinntekt i det siste avsluttede kalenderår, eller gjennomsnittlig arbeidsinntekt de siste tre år (den modell som gir høyest inntekt). Inntekt over 6G skal ikke inngå i dagpengegrunnlaget. Det skal være et minsteinntektskrav på 1,5G for å kunne søke a-trygd, eller 3G i løpet av tre siste år (den modell som gir høyest inntekt). Videre skal antall dager per uke med ledighetstrygd reduseres fra 6 til 5, mens antall uker med stønad økes fra 40 til 52. Forslaget innebærer med andre ord en overgang til den ordning som gjelder for alminnelig ansatte innenfor folketrygden, men Norges Fiskarlag og Norsk Sjømannsforbund forutsetter samtidig en videreføring av fiskernes yrkesmessige status, herunder at a-trygden fortsatt skal finansieres av produktavgiften.

Fiskeri- og kystdepartementet har i høringsnotatet gjort noen foreløpige beregninger av de økonomiske konsekvensene ved omleggingen, samtidig som det understrekes at hvorvidt omleggingen vil kunne medføre en endring i bruken av a-trygd ordningen, ikke er forsøkt estimert. Et relativt konservativt scenario er at produktavgiften vil øke med 0,3 prosentpoeng for å finansiere en økning i utbetalingene på om lag 40 mill kroner, som følge av en gjennomsnittlig økning i dagpengesatsen innenfor dagens masse av arbeidsledige med ca 250%. Fiskeri- og kystdepartementet understreker samtidig at det er nødvendig å foreta flere

og mer omfattende beregninger før en med større sikkerhet kan forutsi de økonomiske konsekvensene av forslaget.

Fiskebåtrederne Forbund frykter at en omlegging som skissert også vil medføre endrede holdninger til bruken av a-trygd ordningen. Det vil være en vesentlig lavere terskel for rederi og mannskap til å samarbeide om oppsigelser i lavsesong/opplagsperioder med en mer "attraktiv" a-trygdordning. Fiskebåtrederne Forbund tror derfor at en omlegging som foreslått vil bli dyrere enn det en ren matematisk beregning på dagens "brukere" av a-trygdordningen tilsier.

Fiskebåtrederne Forbund har forståelse for synspunktet om å "normalisere" fiskeryrket, og spesielt gjelder dette ansatte fiskere i større selskaper med en relativt industriell organisering, og der fartøyet driver fiske hele året. Samtidig er det nødvendig å ta innover seg at fiskernes særskilte yrkesmessige status og sosiale ordninger ikke er tilfeldig valgt, men følger av yrkets gjennomgående sesongpregede natur. Det er for eksempel ikke rimelig at fiskere innen ringnot eller kystnot, med ofte svært inntektsbringende sesonger på vårparten og/eller høstparten, skal kunne motta en oppsigelse og søke arbeidsledighetstrygd hele sommeren når båten ligger i opplag. Derfor er det laget særskilte ordninger innen fiske som fanger opp dette.

Fiskebåtrederne Forbund mener spørsmålet om a-trygd for fiskere må ses i relasjon til fiskernes yrkesmessige status og lønnsmodell. Det er en klar sammenheng mellom valg av yrkesstatus som næringsdrivende, med inntektsmodell og sosiale rettigheter som samsvarer med de andre næringsdrivende har, og status som ansatt, med inntektsmodell og sosiale rettigheter som ansatte har. Forslaget fra Norges Fiskarlag og Norsk Sjømannsforbund bærer preg av å ønske "det beste av begge verdener".

Fiskebåtrederne Forbund minner også om at fiskerinæringen nylig har gjennomgått en meget vanskelig periode og lidt betydelige tap. Forbundet forundres over at dette og andre forslag som fører til ytterligere økte avgifter fremmes i en slik tid, mens den egentlige utfordringen er å effektivisere og redusere kostnadene i næringen for å skape positive resultater igjen.

Med bakgrunn i foranstående støtter ikke Fiskebåtrederne Forbund den foreslåtte endringen, i hvert fall ikke behandlet som en isolert sak. Forbundet mener spørsmålet eventuelt må vurderes innenfor en større sammenheng der både yrkesmessig status, valg av inntektsmodell og sosiale rettigheter vurderes samlet.

Vennlig hilsen

FISKEBÅTREDERNE FORBUND

Sekretariatet

Audun Maråk

Webjørn Barstad